

SLOVENSKI NAROD.

Izbija vsak dan, izveniši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 50 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijakke velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petiti-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvirno frankirajo. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“.

Opraviništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Národnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

O bodočej avstrijskej politiki.

[Izvirni dopis.]

Prihodnja avstrijska politika še ni jasna. Kar se je dozdaj o tem vprašanju pisalo, je več ugibanje, kakor trdna resnica. Nekateri trdijo in upajo, da bo grof Taaffe vse protiliberalne elemente združil in z njimi vladal; drugi se bojé, da se mu to ne posreči, ker so ti elementi prerazlični in se njihovi interesi ne strinjajo dovolj, — in da se bo moral tudi na liberalce ozirati, ako se bo hotel na krmilu obdržati.

Po dozdanjem volilnem redu volijo: veliko posestvo 85, mesta in trgi 116, kupčijske zbornice, (katere ne volijo z mesti) 21, kmetijske občine 131. Kmetijski stan — podloga in steber Avstrije — ima komaj dobro tretjino vseh poslancev (353). Ta volilni red ni zidan niti na število prebivalcev, niti na množino davkov, sestavila ga je brezobzirna politična stranka, katerej je bilo merodajno to, da si po njem osigura gospodstvo nad drugimi strankami. Ako so nemški pseudo-liberalci kljub temu umetnemu — torej krivičnemu — volilnemu redu v manjšini ostali, je temu krivo to, da ta stranka ni navajena brez očitne vladne podpore živeti in delati, in da je zaradi svojih neuspehov, in ker je s svojim gospodarstvom Avstrijo skoraj do propada pripeljala, tudi mej nemškim prebivalstvom mnogo tal izgubila. Da je temu res takó; vé lahko vsak, kdor je volitve sledil. Več kolvodjev te stranke — mej njimi celo ministri — propalo je v svojih prejšnjih volilnih okrajih, in morali so drugod mandatov iskati in druge poslance prositi, da se jim umaknejo. Dalje je bilo mnogo poslancev te stranke, kateri so pred šestimi leti ogromno večino glasov vdobili, letos s tako majheno večino voljenih, da se s svojo volitvijo ne bodo ponašali.

Poštena avstrijska vlada imela bo nalogo, da se ta volilni red spremeni. Volilni red se ne sme ozirati na nobene strankarske interese, volilni red ne sme podpirati nobene stranke, volilni red mora biti vsem narodom pravičen, volilni okraji naj ne bodo mešani; volilni red se mora naslanjati na število prebivalstva ali na množino davkov, ali — če hočete — na oboje. Vpraša se pa, kaj poretó k temu zastopniki mest in posebno poslanci velicega posestva? Ti poslednji imajo ponosno zavest, da pri zdanjih naših okoliščinah imajo osodo Avstrije v rokah. Bodo li voljni svojo moč pustiti iz rok? Teško. — Govorili bi obširneje o tem vprašanju, a zdaj se nam ne zdi shodno.

Ozrimo se na drugi faktor, kateri bo o avstrijskej politiki odločeval, — pogledimo Čeha. Zdi se nam, da so s svojo pasivno politiko vso zvezo z drugimi avstrijskimi Slo-

vani in z drugo opozicijo prošlega državnega zbora izgubili, in še zdaj žugajo, da ne pridejo brezpogojno v zbornico. Mi smo te misli, da bi na vsak način dobro bilo, ako pridejo, naj jim vlada zahtevane garancije dá ali ne. Ako pridejo, izgubiti s tem ne morejo nič, pridobé si pa lahko kaj. Ako pridejo, pomagajo lahko sebi in drugim, posebno nam Slovencem; če tudi vsega ne pridobé, kar zahtevajo, nekaj vdobé gotovo, in boljši je nekaj, kot nič, saj se s tem svojim zahtevam ne odreko. S tem, kar bi si zdaj pridobili, bi se za prihodnost le okrepili. Ako se pa Čehi tudi za naprej ločijo od družih avstrijskih Slovanov, rekoč: rajši nič, kakor malo, potem bo to imelo na sestavo prihodnjega ministerstva vpliv in sicer tak, kakršnega si mi ne želimo; prihodnje ministerstvo brez podpore in sodelovanja Čehov ne bode moglo ni živeti ni umreti, in premisleka, treznega premisleka je treba, kaj pa potem? V Avstriji je vse mogoče. Zato naj Čehi zdanji položaj dobro prevdarijo, predno od Taaffeja več zahtevajo, kakor jim zdaj ponuditi more in sme. Ako grof Taaffe Čehom obljubi, kar želé, zagotovi si njihovo pomoč, na drugej strani pa poostri nasprotstva in si novih protivnikov nakopa, tako, da končno nij nič na boljšem, kakor brez Čehov.

Drug važen činitelj bodočnje politike so Poljaki. Do 60 jih pride v zbornico. Tudi brez njih nobena vlada nič ne opravi. Mnogi rišejo Poljake kot nezanesljive politične zavézničke, kateri bodo pripravi služiti tistej stranki, katera jim bo več ponujala. Mi nismo tako pesmistični; mi mislimo, da so Poljaki prišli do spoznanja, da bi bili ustavovercem le orodje, in da se orodje lika in maže le, dokler ga je treba, — mi mislimo, da se bodo Poljaki po tem spoznanju ravnali in zvesto pri tistej stranki stali, ki bo imela pravico vseh narodov in občni blagor Avstrije na zastavi.

Pod zastavo pravičnosti bo treba v vseh glavnih stvaréh sporazumljenja tudi z nemškimi konservativci iz Tirolske, gor. Avstrije itd. Nij dovolj, da bodo odločni protivniki liberalnih ustavovercev, morali bodo tudi pomagati, da se glasoviti § 19 temeljnih zakonov dejansko izvrši, — in dotične zahteve Čehov, Slovencev in dr. naravnost podpirati.

Priznati moremo, da je grof Taaffe težaven posel prevzel, in da ga more le z veliko požrtvovalnostjo, modrostjo in previdnostjo dovršiti. Nekateri so nestrpilivi, ker cesar precej drugega ministerstva ne imenuje. Nam je pa ravno to všeč, da Taaffe počasi in oprezno dela in z vsemi faktorji računa, kajti, ko bi na vrat na nos cesarju nasvetoval novo vlado, in bi res hitro novo ministerstvo imenovano bilo, bi mu morebiti odmerjeni bili le kratki

dnevi, in tak riziko bi bil na korist samo ustavovercem.

Kako naj se naši slovenski državni poslanci v bodočem zboru postavijo, in kako naj svojo moč porabijo? Da bodo naši poslanci čvrsto potezali se za to, da se nam obetana ravnopravnost enkrat obistini, da vdobimo slovenske šole in urade, da zadobi naš jezik tisto veljavo, katera mu gre, o tem ne dvojimo ni najmanj, — o drugem je pa težko govoriti, dokler se gotovo ne ve, bodo li Čehi prišli na Dunaj ali ne, in kako voljo in misel druge frakcije prihodnje večine državnega zbora soboj prinesó. Eno vendar našim poslancem uže zdaj na srce polagamo, in to je, naj bodo složni mej soboj, in naj, kolikor je v njih moči, pripomorejo, da se ustvari edinstvo mej nasprotniki laži-liberalizma, in da se ta edinstvo v vseh važnih vprašanjih ohrani in obdrži.

Liberalna stranka zadnjega državnega zbora je bila uže dolgo razjedena, nejedina in sama sebi nasprotujoča. Kaj je neki te podrtine toliko časa skup držalo in vezalo? Sovražstvo do Slovanov in strah izgubiti gospodarstvo nad njimi. Tako so se pulili včasih, mej soboj, tako se zaganjali v svoje lastno poslopje, da smo mislili, zdaj pa zdaj mora vse na kup pasti, — pa le Slovana jim je bilo treba na steno narisati, ali Hobenwartovo senco pokazati, in vsi so bili mirni, složni, voljni. Tako naj bodo krivice, katere so avstrijski narodi od absolutističnega liberalizma trpeli, nesreča, v katero so njegovi pristaši Avstrijo treščili, in gotovi propad Avstrije, ako bi se ti ljudje zopet do vlade prikopali, strašilo, ki naj vse vrste pravicoljubne stranke v redu in združene obdrži, ako bi jih kakršnakoli intriga razcepiti pretila.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 2. avgusta.

Poluslužbeni časopisi pripovedujejo, ka se bodo *deželni zbori* sešli koncem meseca avgusta, a državni zbor da bode sklican dné 15. septembra.

Vnanje države.

Bolgarska narodna vojska je turške upornike pri Razgradu popolnem potolkla. Mohamedanski lopovi so izgubili 42 mrtvih, drugi pak so ubežali.

Iz **Belgrada** poroča „P. C.“, da je srbski ministerski svet sprejel 31. t. m. načrt avstrijsko-srbske železniške konvencije. Zdanje bode imenovan še srbski odposlanec, da pogodbo končno sklene.

Od novega **turškega** ministerstva pričakujejo Turkom prijazne novine samo dobrega in da bode to ministertvo Turčijo rešilo. Kolikor se mi spominjamo, se je ono in isto trdilo o vsakem novem turškem ministertvu, — ali kdo more zdaj še Turčijo rešiti? Zdanje ministertvo gotovo ne, kajti staro 3 dni, — bode uže zopet premenjeno, kakor se poroča iz Carigrada.

Dopisi.

Z Vrhnike 31. julija. [Izv. dop.]

K svojemu poročilu o strašnem požaru, ki je 27. t. m. spet toliko nesrečnih storil v našem trgu, še nekoliko dat dodam. Pogorelo je 28 posestnikov 40 poslopij; 21 posestnikov je bilo zavarovanih, 7 ne. Cela škoda je cenjena na 32 000 gld., od katerih je 16 710 gld. zavarovanih, in sicer pri „Slaviji“ 6700 gld., R. unione adriatica 4150 gl., graškeje vzajemnej 2360 gld., prvem ogerskem 2200 gld., Generali 1000 gold. in pri peštanskem društvu 300 gld.

Občna nevolja je tukaj proti ónim možem, ki so uže pred letom se dali izvoliti za načelnike požarne straže, pa niso niti društvo organizovali, niti skrbeli za potrebno gasilno orodje, da, celó tako nemarni so bili, da staro orodje, katero jim je županstvo izročilo, ves čas niso pogledali, niti poskušali, je-li še za kako rabo. Gg. Obresa, Mayr, Golob in tovariši so se pač o svojem času s pomočjo par sodčkov piva dali izvoliti za funkcionarje „Feuerwehr“, a potem jim je bila cela stvar deveta briga. Grajati pa tudi moramo naše starešinstvo, da uže nij zdavnaj tem možem osnivanje gasilnega društva odvezla, ko je vendar videla, da ničesar ne storé.

Iz Šoštanja 31. julija. [Izv. dop.]

V nedeljo 27. t. m. udarila je strela v Družmerju poleg Šoštanja v Tamšetov kozolec, od katerega se je vnel kozolec Novakov in kmalu za tem kozolec, gospodarsko poslopje in drvarnica (kakih 35–40 sežnjev drv) Srebotnikova. Nevarnost je bila velika za celo vas, kajti vse okrog čisto blizu so gospodarska poslopja in so tudi uže začela goreti; vendar silnemu trudu gasilcev z Družmersko, Šoštanjsko in Velenjsko gasilno briglo posrečilo se je ogenj ugasiti; tudi precejšen požar je dosta požaru. Zavarovan je bil gospodar Srebotnik, druga dva bojda ne. Zgorelo je omenjeno čisto do tal.

Iz Ptujja 29. julija. [Izviren dopis.]

Nekaj let sem je naš slovenski jezik na tukajšnjih narodnih šolah vso veljavo izgubil in izbacili so ga popolnoma iz njih. Zdaj vpelje se zopet, namreč prihodnje šolsko leto kot učni predmet v imenovane šole. — Naj mi bode dovoljeno o tej zadevi nekaj izpregovoriti. — Ko se je nova šolska doba pričela, zaukazal je deželni šolski svet, da se mora na ptujske narodne šole od 3. razreda naprej, slovenski jezik v dveh urah na teden kot neobvezni predmet učiti in podučeval je pod Amžel-ovim vodstvom pokojni Caf ta predmet. Po Cafovej žalibože prerane smrti ponehal je ta poduk menda, ker g. Amschel za to stvar nikakor nij bil vnet. Gospodom nadzornikom pa je bila ta stvar deveta briga in tako je prišlo, da se je polagoma omenjeni ukaz deželnega šolskega sveta čisto pozabil in otroci slovenske narodnosti niso ničesar o svojem materinem jeziku zvedeli. Zdrava misel, slovenski jezik zopet kot učni predmet vpeljati, sprožila se je najprej mej tukajšnjimi učitelji, in predložil se je krajnemu šolskemu svetu sprejeti predlog, naj ta o tej zadevi končno zaključi. Poiskali so se takoj vsi ukazi, ki so o tej stvari izišli, in našel se je dotični ukaz, namreč, da se mora na ptujske narodne šole od 3. razreda slovenski jezik kot neobvezni predmet učiti.

Nikogar ne bomo dolžili krivde, da je ta neogibno potreben predmet za nekaj časa

izostal, a veseli nas, da je zdrava misel zopet prevladala in ne more si kaj, da se g. učiteljem očitna hvala izreče. Učitelji so si prostovoljno več dela naložili, pa pokazali so s tem, da jim je v istini mar za razvoj šole. —

Kakor iz letnega poročila tukajšnje realne gimnazije razvidimo, obiskalo je to šolo 88 učencev. Po narodnosti je 48 Slovencev, 39 (?) Nemcev in 1 Magjar. Slovenski jezik predaval se je v prvem in drugem razredu po 3 ure na teden, v 3. in 4. razredu pa 2 uri. Tudi 19 Nemcev se je slovenskega jezika učilo. —

V nedeljo bila je v tukajšnji mestni farnej cerkvi zlata poroka.

Pred 8 dnevi ustrelil se je zopet tu neki lejtendant. Bolezen bila je uzrok samomora. Pred 14 dnevi ostrupil se je pa v Popovcih poleg Ptujja neki kmet. Slabo finančno stanje spravilo ga je v grob.

Iz Celja 26. julija. [Izv. dop.] (Program c. kr. vélike gimnazije) prinaša na če'u, jako zanimiv znanstveni spis „Mineralogisch-geognostische Unternehmungen über die bei Cilli vorkommenden Eruptivgesteine“ od našega rojaka profesorja Fr. Krašana. Jako žal nam je, da tak učenjak in strokovnjak, kakor je g. prof. Krašan, vse svoje spise samo po nemških znanstvenih časopisih in programih razgláša; naj bi se jelenkrat tudi „Slovenske Maticе“ domislil! — Učiteljski zbor je bil sestavljen iz direktorja, najstj. definitivnih profesorjev in jednega suplenta; mej učitelji imajo Slovenci ogromno — manjšino. Učencev štela je gimnazija konec leta 218, mej temi bili so 104 Slovenci, 2 Vlaha, 1 Magjar 1 Hrvat, a — 110 Nemcev, to se ve, da umetno narejenih! Po veri bilo je 212 katoličanov, in 6 protestantov; po domovini 72 Celjanov, 170 Štajercev sploh in 48 družih Avstrijancev. Vsa gimnazija imela je 15 odličnih, 152 dobrih, 20 slabih, 7 jako slabih dijakov; 24 sme jih preskušnjo po počitnicah ponavljati. Največ bilo je učencev v I. razredu (73), najmanj v VI. (14). Maturantov bilo je letos 12. Kakor smo privatno pozvedeli, naredili so maturo vsi, razen jednega, ki je pál na 2 meseca; dva hočeta študirati medicino, jeden bogoslovje, ostali pravoslovje.

Podporno društvo imelo je 299 gld. 27 kr. stroškov; v blagajnici je ostalo še 228 gl. 74 kr. Učiteljska in dijaška knjižnica skupaj štejeta 9288 knjig in zvezkov. Dijaška imena so deloma jako nepravilno pisana, n. pr. Krajac, Pustinek, Detitschegg (!), Peschitz, Ocvirk, Wriessnig (!), Ledinegg, Župnek, Topolak, Druškovic, Wratschko, Pogatschnig, Wresnig, Doberšek, Potovšek itd. V obče se mora reči, da je uradni del programa jako slabo stiliziran in da je tudi programu pridejani razkaz (tabela) jako nedostaten. G. direktorju Svobodi bi tudi svetovali, da, ako je na Slovenskem celjske gimnazije direktor, naj bi se slovenskih in južnoavstrijskih dežel geografije vsaj toliko naučil, da drugo leto ne bode v programu sam nevedno pisal ali tistemu Vencu Mareku, razredniku V. šole, neumno pisati pustil: „Fiume im — Küstenlande!“ Reka je tako malo na Primorskem, kakor „Cilli in Krain“, ali „Laibach in Kärnten“. Qui bene distinguit, bene docet! Fr. J.

Domáče stvari.

— (Drevi) je na čitalnične revtavracije vrtu veselca, katerej program je prav zanimiv.

— (Pogreb dr. Ž. Bučarja) v petek popoldne je bil častni dokaz, da je pokojnik bil spoštovan v vseh krogih ljubljanskega mestnega prebivalstva. Na tisoče spremljevalcev se je udeležilo spreveda na pokopališče sv. Krištofa, kjer so truplo pogreznili v tihi grob, tik starišev, bratov in sester, kateri so pred njim šli v večnost. Pred mrtvaškim vozom je stopal „Sokol“, za vozom žlahta, potem ljubljanski in vnanji zdravniki in neštevilno ljudstva. Pevci narodne čitalnice zapeli so pred hišo in na grobu žalostinke, ter tako spolnili željo pokojnega, naj mu za zadnje slovo na grobu zadoni slovenska pesen, katero je toliko ljubil v življenji. Bodi mu zemlja lahka!

— (Petdesetletnica) Dne 5. avgusta t. l. mine petdeset let, odkar se je na ljubljanskem našem pokopališču pokopani izumitelj vretena, ki goni parnike (dampfschraube) Jos. Reselj, v tržaškeje luki za poskušnjo svoje nove iznajdbe, katero je pozneje posnemal in odobril ves morjeplovni svet, z novoustrojeno svojo ladijo prvič vozil po morji. Na čast temu svojemu češkemu rojaku — katerega tudi Nemci radi imenujót in štejejo za Nemca, da si ga je v češkem mestu Hrudinu rodila češka mati — je sklenil praški mestni zbor, da se ima na ondotej politehniki vzdati temu slavnemu možu spominska ploča ter imenovati jedna praških ulic „Resljeva“. V Ljubljani imamo pri mesarskem mostu tudi uže nekoliko let „Resljev trg“.

— (Valvazorja) je pri Krajci v Rudofovem izšel 62 zveščič.

— (Iz Idrije) se nam piše dne 1. avg.: Denes v petek zjutraj umrl je tukaj č. gosp. France Troha, v 71. letu svoje starosti. Blagi pokojnik delal je 44 let v vinogradu Gospodovem, potem se je preselil predlanskim v svoje rojstno mesto, kjer je hotel v miru preživeti „stare dni“. — Ranjki je bil obče spoštovan in priljubljen duhovnik, jako gostoljuben mož in do zadnjega zvest sin milega mu naroda slovenskega. Naj mu bode zemljica lahka!

— (Cecilijno društvo ljubljansko) bode imelo v četrtek dné 7. avg. t. l. občni zbor z naslednjimi točkami: 1. Ob osmih zjutraj slovesna sv. maša v stolnici: Misa „Cunibert“, za 4 glase in orglje, zložil P. Rampis. Graduale „Iustus ut palma florebit“, za 4 glase, zložil G. Weselak. Offertorium „Veritas mea“, za 5 glasov, zložil dr. Fr. Witt. Introitus „Os justi“ in „Communio“ „Beatus servus“, koralno z orgljami po Hanischu. 2. Ob desetih društveno zborovanje v škofiji, ki bode obsegalo: a) Nagovor predsednikov, b) poročilo tajnikovo, c) poročilo glasbenega vodje, d) poročilo blagajnikovo, e) razne nasvete in govore. 3. Ob štirih popoldne obiskanje sv. rešnjega Telesa mej petjem v stolnici. Pelo se bode: 1. Božična „Oj dete nam je rojeno“, staroslovenska, za 4 glase in orglje. 2. K. Greith. „Detetu Jezusu“, za sopran in alt z orgljami. 3. Dr. J. B. Benz. „Hodie nobis coelorum rex“, za 4 glase in orglje. 4. P. Angelik Hrbar. „O grešnik“. Postna, za 4 glase. 5. P. Hug. Sattner. „Križev pot“, za 4 glase. 6. Ant. Foerster. „Velikonočna“, za 4 glase. 7. Cl. Casciolini. (18 stol.) „Panis angelicus“, 3 gl. moški zbor. 8. Dr. Fr. Witt. „Ave Maria“, za 4 glase. 9. Casp. Ett. „Laudate Dominum“, 8 gl. dvojni zbor. 10. Ant. Foerster. „Te Deum laudamus“, za 4 glase. 4. Ob petih teoretično-praktičen poduk o koralnem petji v Alojznici. Zvečer skupna zabava. K zboro-

vanju uljudno vabi vse društvenike, k drugim slovesnostim pa sploh vse prijatelje glasbe odbor.

— (Cene mesu v Ljubljani za mesec avgust.) Kilo najboljšega mesa od pitanih volov stane 58 kr., srednje vrste 50 kr., naslabše 42 kr. Upreženih volov in kravje meso se ima prodajati po 52, 44 in 36 kr.

— (Star študent.) Iz Celja se piše: Na tukajšnjem gimnaziju je delal izpit za 2. šolo 55letni privatist K. Pri izpraševanju je dajal res kaj bistroumne odgovore, in je mej drugim celo trdil, da se reka Oder ne izliva v iztočno morje, nego da teče nekje doli po Avstraliji. Profesor za zemljepis mu je zatorej dal tudi pošten drug red iz svojega predmeta. Čujemo, da je pa ta dijaški veterani zelo nezadovoljen s svojimi učitelji, in ker je prepričan, da so mu storili krivico, je uležil zoper svoje profesorje pri celjskem okrajnem sodišči tožbo, v katerej jih imenuje „njegovoga duha morilce.“

— (Duhovenske spremembe v lavantinske škofiji.) G. Janez Kramber je postal župnik v Wurmbergu, g. Vincencij Plaskan župnik v Zibiki, g. Jožef Kotnik provizor v Kalobji, g. Jožef Črnko I. kaplan in g. Martin Osenjak II. kaplan v Hočah, g. Anton Vamberger kaplan v Svitini, g. Franc Murkovič kaplan pri sv. Barbari pri Wurmbergu, g. Franc Nachtigall II. kaplan v Vitanji.

— (Duhovenske spremembe v tržaški škofiji.) g. Depiera Božo imenovan je oskrbnik župnije Momianske; g. Comisso Franjo gre za duh. pom. v Omago; g. Jelusič Rajmund, dosedanji oskrbnik v Tinjanu, podá se na svoje poprejšnje mesto v Pičan; g. Narobe Janez, dosedanji oskrbnik na Repnem Taboru, imenovan je župnik v Rudiku.

— (Od sv. Tomaža nad Veliko Nedeljo) se poroča, da so ondi žetev dokončali. Naželo se je pol menj, kakor lani. Rž in pšenica je smetljiva; oves jako slab, koruzi je dežja treba, vinske gorice le srednje kažejo, sadja pa némajo nič.

— (Štaj. zgodovinsko društvo) razpošilja udom knjižice, kjer so tudi za Slovence zanimivi sestavki: a) kanonika Orožna dokaz, da je celjska lutrovska cerkva Scharfenau stala v Golčah v Spodnji Ložnici pri Žavci; b) rojaka Jak. Gomilščaka spis o celih v Radgoni, c) g. Zahna razprava o Dominikanih ptujskih, d) Reichlovo poročilo o mariborske pravdi zoper 6 čarobnic ali vražaric (4 Slovenke) l. 1546. Opozorujemo posebno na sestavek o slovenskih naselbinah na gorenjem Štajerskem.

— (V kajhi obesila) se je v Mariboru Liza Pšajd; pred je na steno z žlico napisala svoj testament in sporočila vse moževi, ki sedi v graški Karli.

— (Nesreča.) Minoli teden je peljal voznik iz Križa pri Ajdovščini deske v Gorico, ž njim je bil tudi neki cunjar iz Zakriža. Ko prideta v Dornberg, naprosi voznik svojega tovariša cunjarja, naj mu on voli žene, da sam malo na vozu zaspi, — zato mu kupi žganja. Ko pridejo voli do prvaškega pila, zategnejo žejni v stransko lužo, voz se nagne in ubozemu cunjarju, držočemu, da ne bi se zvrnilo, uderó se noge v blato; voz se prevrže in popolnom zmečka reveža, da je po malih trenotkih dušo zdihtol. Spečega voznika je z voza zdravega v stran zagnalo.

— (Sreča v nesreči.) Pred tednom dni pride kmet s svojim 10 letnim sinkom

v mlin G. Golje v Dornbergu. Fante se zgubi, ter igra okoli mostovža, kjer se voda spušča v žlebe; vidi Bog kako, prekopicne se v žleb, po katerem prileti v veliko kolo, ter pade slučajno prav tja, kjer je manjkalo jedne deske, stisne se kakor klopec, in kolo ga nepokvarjenega od druge strani ven vrže.

— (Samomor.) Veliko senzacijo je naredila včeraj, četrtek jutro, naglo po Gorici raznesena vest, da sta čez noč zginola brata Alojzij in France Bregant, po vsem Goriškem dobro znana urarja. Proti 10. uri dojde telegram od gradiškega mestnega župana, da so pri Zagradi iz Soče izlekli mrtvo možko truplo in kmalo potem poročilo, da je na nasprotni strani Soča zanesla drugega mrliča na prod. Bili sti to mrtvi trupli obeh urarjev.

— (Umorjenec najden.) V dunajskih novinah čitamo, da so v tulnskem okraju na Spod. Avstrijskem poleg ceste, držče iz Št. Andreja v Gugging, dne 16. jul. našli mej koruzo uže na pol segnjito truplo preko pet črevljev visocega moža. Ne daleč od mrtveca je ležala molitvena knjiga v slovenskem jezici, „Kruh angeljski“ naslovana, in tesarska sekira. Komisija je rekla, da je umorjenec najmanje deset dnij prej ubit bil s kakšnim kovanim orodjem. Slovenski molitvenik in v njem svinčnikom zapisano ime „Franc Anžlovar“ dasta sklepati, da je bil nesrečnik sin slovenske matere.

— (Velicega morskega psa) so ujeli minolih dnij v spletski luki.

Listnica uredništva: G. F. v Š. Celi opis Pr. slavnosti v list jemati, nam manjka prostora, a glavne stvari sio tako uže poročali. Prosimo večkrat kaj — G. — u — v Lj. Odložili do prihoda glavnega urednika.

Listnica opravištva: G. V. P. v Zidanem mostu. Sedaj imate plačano do 12. januarja 1880.

Umrli v Ljubljani.

30. julija: Karl Steiner, prisilni delavec, 60 let star, (v prisilni delavnici) št. 50 poljanski nasip za starostjo.

V deželni bolnici.

29. julija: Marija Boh, kajzarja žena, 42 let. — Mariji Švab, samske delavki, mrtvo rojeno dete ženskega spola.

30. julija: Sebastjan Maček, gostača sin, 10 let star, za ostrupljenjem krvi.

Dunajska borza 2. avgusta.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih . . .	67	glid.	—	kr.
Enotni drž. dolg v srebru . . .	68	—	30	—
Zlata renta . . .	78	—	60	—
1860 drž. posojilo . . .	125	—	25	—
Akcije narodne banke . . .	830	—	—	—
Kreditne akcije . . .	271	—	50	—
London . . .	115	—	75	—
Srebro . . .	—	—	—	—
Napol. . .	9	—	21 1/2	—
C. kr. cekini . . .	5	—	46	—
Državne marke . . .	56	—	75	—

Poslano.

Kar odgovarja v imenu preškega učitelja župan Jurij Cvajner na zadnje moje „Poslano“, bi se mi ne zdelo odgovora vredno, če bi bilo resnično. Ali na laž se pa jaz ne dam staviti. Vse, kar sem pisal, je resnično, čeravno nijsem vsega še povedal, kar vémo jaz in drugi ljudje o našem „vrlem“ učitelji.

Jurij Cvajner trdi, da se učitelj nij sam izvolil, ampak je bil izvoljen za častnega občana od 27 mož. Ali povprašuj in povprašuj po teh sedemindvajsetih, nij ga nikjer nobenega, pač pa bodeš izvedel, da nobeden nič o „ehrempurgarji“ ne vé, in da sta bila pri tistej imenitnej seji navzoča k večjemu dva „možaka“, zatorej bi človek skoro mislil, da je preški učitelj svojega „ehrempurgarja“ dobil le namesto obresti. Zatorej ostane vsakako pri tem, da se je sam imenoval, kakor si je tudi sam diplomu spisal, ker nihče drug pisati ne zna.

O „vrlosti“ in „pridnosti“ tega učitelja bi se dalo še marsikaj reči, a omenjena bodi le jedna reč, katera kaže, kakó ta mož svojo učiteljsko nalogo razumeva in izpolnjuje. O cesarjevi svečanosti, torej o tako važnej priliki, je šla pač vsa šolska mladina k slovesnemu duhovnemu opravilu v cerkev, toda brez učitelja, zatorej brez zapovedanega nadzorstva, ker učitelj cerkve nič kaj ne obrajta. Drugih nepristojnostij ne maram naštevati, dokler ne budem k temu prisiljen, če prav ta učitelj svojo jezo še tako nad manoj razliva, ker bi bil najmočnejši v občini najrajši on. Da pa Jurij Cvajner učitelja tako

gorko zagovarja, ima svoj dober vzrok. Ne gledé na tiste dolžne listke je namreč župan tako učen mož, da bi brez njega nič ne opravil. Ker so mu skrivnosti pisanja ravno tako malo znane, kakor n. pr. logaritme, mora na svojej strani imeti pismouka, in tak mu je učitelj uže ves čas njegovega posedanja na županovem stolu. Zatorej imamo prav za prav dva župana: jednega vidnega, drugega nevidnega, in ker bodo te dni zopet nove občinske volitve, se obema nekoliko hlačice tresó od strahu, da bi slana ne vzela obeh. Učitelja bo vzela tudi brez tega; še šest tednov ga imajo Preščani, potem ga dobodo Jéžičani, katerim zavoljo njega prav iz vsega srca gratuliramo. Mi mu bodedo želeli srečno pot, a za njim pokadili z ajdovico. Brez njega bode pa tudi Jurij Cvajner vpadel, kakor meh, kadar mu sapo vzameš, in ne bode nič drugega, kakor telo brez duše; zato mislimo, da se tudi za županov stol ne bode dalje pulil, in če se bode, mislimo, da bodo vendar občani toliko izbistreni po dozdanjih izkušnjah, da si ne bodo na čelo zopet postavili človeka, ki zna le križce delati, a za vse drugo mora imeti plačanega pismouka. V sedanjem času, ko uže „občinski sluga“ pisati zna, bi pač bila sramota za občino, ki je tako blizu Ljubljane, da bi imela za župana človeka, kateri pisati ne umeje.

Toliko zdaj za vselej, ker želimo, da bi vsega hujskanja bilo enkrat uže konec. Jaz se ne bodem oglašal več, če k temu ne bodem prisiljen zavoljo svoje časti. A na laž se ne dam stavljati nikakor in nikomur.

(353)

Nikolaj Jamnik.

Javna zahvala.

Javno moram se zahvaliti prostovolnej požarneji straži logatske, ki je otela večinom sè svojo brzo pomočjo in previdnostjo moja poslopja, katerim je pretil razljuten uničevajoč požar.

Na Vrhniki, dné 1. avgusta 1879.

(357)

Leopoldina Mulley.

Najiskrenejšo zahvalo

izrekamo čestitej gospódi in vsemu p. n. občinstvu za mnogo sočutje in udeležbo ob smrti in pogrebu našega nepozabljeneega soproga, oziroma očeta in brata, gospoda

med. dr. Žige Bučarja,

osobito se zahvaljujemo sl. društvu „Sokolu“ ljubljanskemu, sl. pevskemu zboru čitalnice ljubljanske, čitalnici novomeške za krasni podarjeni venec, isto tako društvu ljubljanske čitalnici, in v obče vsem blagim dariteljem vencev.

V Ljubljani, dné 2. avgusta 1879.

(355)

Žalujoča rodbina.

Prošnja

do prebivalcev mesta Ljubljane.

Velika nesreča, katera je denes naše sosedse na močvirji v vasi Studenec zadela po razsežnem in groznem požaru, mi daje povod, da se do blagosrčnosti prebivalcev našega ljubljanskega mesta obračam s prošnjo, naj blagovolé mile darove za nesrečnike nabirati in izročavati gospodom okrajnim predstojnikom ali tudi ljubljanskemu mestnemu magistratu.

V Ljubljani, dné 1. avgusta 1879.

(352—1)

Župan: Laschan.

Štev. 4937.

(351—1)

Naznanilo.

Zarad snaženja prostorov bode zaprta kranjska deželna blagajnica

od dné 13. do vključno dné 16. avgusta t. l.

Od deželnega odbora kranjskega.

V Ljubljani, dné 29. julija 1879.

G. Ignaciju Detelji

v Moravčah.

Dragi Ti Ignacij moj!
Jaz za god pošiljam Tvoj
Preveseli iz daljine
Prav od srčne globočine
Najroplejša Ti voščila,
Ki ljubezen jih rodila:
Le raduj se sreče jasne,
Dokler žitje Ti ne vgasne,
A po smrti naj obdaja
Svetega Te pokoj raja! —

Vekoslav.

V Krašnji, dné 31. julija 1879.

(356)

Vsem prijateljem in tovarišem izrekam pri svojem iznenadnem odhodu iz Ljubljane v Slovenji Gradec svoj prisrčen pozdrav:

Ziveli!

(350)

Viktor Polšar.

Karel Simon,
gostilnar „pri lipi“
v judovskih ulicah šte. 5.

Svojim prečastitim gospodom gostom v kavani „Evropa“ zahvaljujoč se najiskrenejše, dovoljujem si p. n. občinstvu ujudno s tem naznanjati, da sem prevzel

gostilno „pri lipi“,
ter da se bodem zmirom trudil, z dobro pijačo, okusno jedjo in pazno postrežbo ohraniti staro dobro ime te gostilne. Spoštovanjem

Karel Simon,
(354—1) gostilnar.

Janez A. Petritsch,
trgovina s kratkim in nürnbergskim blagom
v Ljubljani,
gledališčne ulice št. 3.

priporoča kot posebnost v toaletnih stvaréh osobito pravo angleško mnilo od glicerina in pravo angleško ekonomično mnilo. Papirerijo, pisane, papir, peresnike, svinčnike, risanke, presa i. t. d. Stvari za kadenje: cevke za smodke, pipe od bele prsti, ilovice, lesa, kameniške in Uhacijske pipe in cevke za pipe. Gumbi za manšetne in garniture. Petroleum-ske hranilne sveče. Tičniki vsake velikosti. Obedna priprava od cinkovega jekla za obed, desert in kavo. Žepni nožiči in škarje. Portebouri, denarniki, patentirane torbice, listnice in torbice za smodke. Škatljice za tobak. Podstavki (tase). Volna, cviren, preja, gumbi in druge malenkosti, ter vse stvari v to stroko spadajoče po najnižji ceni. Naročila se bode točno in solidno izvršilo. (334—2)

Epilepsijo (božjast)

zdravi pismeno specialni zdravnik dr. Killisch v Dresden-u (Neustadt). Največje izkustvo, ker je zdravil uže v čez 11.000 slučajih. (156—12)

Lepe in po ceni
klobuke in čepke,

kakor tudi

kožuhovino

prodaja

Anton Krejči,

v Ljubljani, na kongresnem trgu na oglu gledališnih ulic. (28—7)

Skoraj zastonj!

Od konkurzne uprave nedavno na nič prišle velike angleške fabrike za britanija-srebro dobili smo nalog, da naj vse pri nas v zalogi ležeče blago od britanija-srebra za majheno povračilo voznine in 1/4 dela plače delavske, oddamo.

Proti vposlanju svote novcev, ali pa tudi proti povzetju samo 6 gl. 75 kr. le kot povračilo voznine od Angleške do Dunaja in kot neznatni del delavske plače, dobi vsakdo sledeče za četrti del realne vrednosti, **skoraj zastonj**, in sicer:

- 6 kom. vrlo dobrih namiznih nožev, z ročnikom od britanija-srebra, s pravo angleškimi srebrno-jeklenimi ostrinami.
- 6 „ jako finih vilic, britanija-srebro, iz jednega kosa.
- 6 „ teških žlic za jedi od britanija-srebra.
- 6 „ žlic za kavo od britanija-srebra, najboljše kvaliteti.
- 1 masivni zajemalec za mleko od britanija-srebra.
- 1 teški zajemalec za juho od britanija-srebra.
- 6 podstavkov za nože od britanija-srebra.
- 6 kom. Viktorija podstavkov, fino cizilirani.
- 2 krasna namizna svečnika od britanija-srebra.

40 kom. Vse te reči so izdelane iz najfinejšega britanija-srebra, ki je na celem svetu jedina kovina, katera ostane večno bela, in se od pravega srebra tudi po 20letnem rabljenju ne more razločiti, za kar se garantuje. (338—2)

Naslov in jedini kraj za naročila v c. kr. avstro-ogerskih provincijah:
General-Depot der I. engl. Britannia-Silber-Fabriken:
Blau & Mann, Wien, I. Elisabethstrasse Nr. 6.

Izdatelj in urednik Makso Armic.

Umételjne zobé in zobovja

postavlja, ne da bi bolelo in za žvečiti popolnoma pripravno, po najnovejšem umetniškem načinu, in zobne operacije izvršuje z omotenjem z gazom za smejanje (305—8)

zdravnik za zobé A. Paichel,
poleg Hradeckijevega mostu v 1. nadstropju.

Za čiščenje in izboljšanje vina

najboljše, najhitrejšo in najcenejše sredstvo je prava francoska žolca.

To, kakor tudi prosti navod, kako se rabi, dobi se zmirom z osobnim ali poštnim naročilom pri A. Hartmannu v Ljubljani, v Luka Tavčarjevi hiši. (330—4)

Najsijsajnejši vspeh zagotavljam. Troški za čiščenje znašajo za vsak hektoliter 4 1/2 kr.

Adolf Eberl,
zaloga oljnatih barv, laka in firneža,
v Ljubljani, (335—4)
na Marijnem trgu, poleg frančiskanskega mostu.

Landwirthschaftliche Landes-Mittelschule
Ober-Hermsdorf,

Post: Barzdorf in österr. Schlesien.

Das Schuljahr 1879—80 beginnt am 16. September. Internat. — Deutsche Unterrichtssprache. — Drei Jahrgänge. — Die absolvirten Studirenden können als Einjährig-Freiwillige in das k. k. Heer eintreten.

Programme sind zu beziehen von der Direction und Anmeldungen, mündlich oder schriftlich, werden von derselben bis 8. September entgegen genommen.

Ferd. Janovsky,
(347—1) Curatoriums-Mitglied und Director.

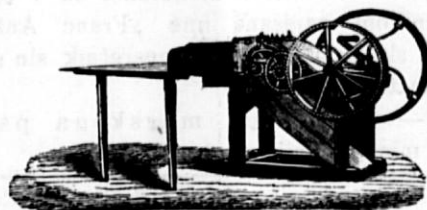
Poljedelske mašine

in sicer:

(323—3)

mlatilnice ročne in z gonjačem (Göppl) za 1—8 konjskih ali volovskih močij, mašine za čiščenje žita, za turšico lušiti, škoporeznice, reporeznice in trombe za gnojnice i. t. d. i. t. d.

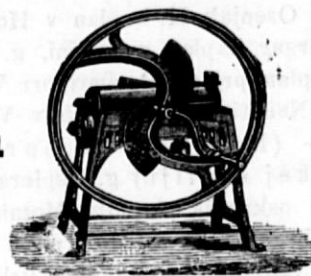
Najnovejši in zdatno izboljšanega izdelka

Ročna mlatilnica.

po
znižanih cenah

pri

Škoporeznica.

JOH. G. WINKLER-ju,

prodaja železnine

v Ljubljani,

pred Križanki.

Ilustrirani cenilniki se pošljejo brezplačno in prosti poštnine.

Tuji.

1. avgusta:

Evropa: dr. Braun iz Dunaja. Polenig iz Gorice. Pri Slona: Habe iz Dunaja. — Brumer, Malner iz Gradca.

Glavno zalogo
naturnih rudninskih vodâ

ima

Peter Lassnik

v Ljubljani.

Uže 23 let obstoječa trgovina z rudninskimi vodami daje ne samo sanitatnemu uradu, nego tudi vsakemu izmej p. n. naročnikov izvirne fakture na razpolaganje, da se vsakdo lahko sam preveri, da so sklenice napolnene s pravimi in frišnimi zdolaj imenovanimi studenci, ter prosi za mnogoštevilno obiskavanje, obljublja joč točno postrežbo.

Adelaidin studenec, Bilinska kislavoda, Hebska (Eger) Frančeva voda, slani studenec in travniški studenec, Emski Viktoriastudenec, Emski hrenček, Friedrichshallna grenkavoda, Franc Josipovgrenki vir; Gleichbergski Konstantinov studenec, Sv. Ivana vir, Klavzenski jekleni vir in Gleichbergska slanica; Giesshublerskakisla voda, Halska jedna voda; Karlsbadska mlinsica, gradska voda in vrelec; Marienbadska kriška voda, Preblavska kislavoda, Bilnaskagrenkavoda, Pirmondska jeklena voda, Rodanjska kislavoda, Rakoczy-grenkavoda, Recoaro-jeklena voda, Rogatska kislavoda, Rimskistudenec (Koroška kislina), Ofenski Viktoriastudenec, Saldschützskagrenkavoda, Selterzerjeva voda, Ščavniska kislina, Sv. Lovrencijajeklena kislina, Wilhelmov studenec Kronthalski, Karlsbadska vrealskasol, Marienbadska sol in Halska jedna sol. (275—9)

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.